

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка Економіка бізнес-підприємства Економічна кібернетика Менеджмент і бізнес-адміністрування, Менеджмент інвестицій та інновацій, Менеджмент міжнародного бізнесу, Логістика, Промисловий маркетинг</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>60 год (2 кредити) (лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., СРС – 24 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, МКР</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції проводить: д.екон.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, Войтко Сергій Васильович, s.voytko@kpi.ua</i> <i>Лекції та семінари проводить: д.екон. н., доцент кафедри МЕ Гайдуцький Іван Павлович, ivan.gaid@gmail.com</i> <i>Практичні заняття проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Кухарук Анна Дмитрівна, annakukharuk@gmail.com к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Скоробогатова Наталя Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom fdl2f5s, ywmsylw , Google folders, Moodle</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Положення концепції сталого розвитку суспільства є фундаментом для розробки механізмів збалансованого функціонування країн світу з метою забезпечення високого рівня та безпеки життя наступних поколінь. Згідно рекомендацій Конференції ООН зі сталого розвитку (Ріо-де-

Жанейро, 2012 р.) вивчення проблем сталого розвитку повинне входити складовою частиною в програми підготовки фахівців. Підготовка студентів за освітніми програмами: Міжнародна економіка, Економіка бізнес-підприємства, Економічна кібернетика, Менеджмент і бізнес-адміністрування, Менеджмент інвестицій та інновацій, Менеджмент міжнародного бізнесу, Логістика, Промисловий маркетинг передбачає формування управлінських компетенцій та відповідного мислення, що базується у першу чергу на розумінні економічних процесів розвитку країн світу. Опанування засад економічного виміру сталого розвитку надає можливість майбутньому управлінцю дослідити місце макроекономічних детермінант у системі забезпечення сталого розвитку, виявити залежність між економічним потенціалом країни та рівнем гармонізації її розвитку, врахувати особливості функціонування національної економіки у контексті збалансованості розвитку суспільства та використати отримання знання для ефективної професійної діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей аналізувати економічну компоненту сталого розвитку країни, галузі, підприємства; здійснювати розрахунок індикаторів, категорій політики та індексу сталого розвитку на рівні країни, галузі, підприємства, виконувати сценарне моделювання процесів, що впливають на збалансований розвиток економічних систем.

Дисципліна сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

- здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем, а також:
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Знати:

- теоретико-методологічних, методичних та організаційних підходів до формування засад сталого розвитку країн в умовах глобалізації та стратегій його реалізації.
- методології формування показників економічного виміру сталого розвитку та їх впливу на міжнародну економічну діяльність країн, регіонів, міжгалузевих комплексів.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- генерувати, обробляти показники, що характеризують рівень економічного розвитку країни, галузі, підприємства та формувати стратегії їх розвитку;
- здійснювати розрахунок індикаторів, індексу економічного виміру сталого розвитку та використовувати їх в процесі міжнародної економічної діяльності країн, регіонів, міжгалузевих комплексів;
- аналізувати економічний аспект цілей сталого розвитку країн світу;
- формувати набори даних для аналізу економічної компоненти сталого розвитку країни, галузі, підприємства з урахуванням процесів глобалізації;
- обробляти набори даних, що характеризують економічний вимір сталого розвитку країни, галузі, підприємства;
- виявляти залежність між ключовими показниками економічного розвитку суспільства та факторами, що на них впливають;
- обирати метод для прогнозування сталого розвитку країн світу залежно від особливостей вихідних даних та виявлених залежностей;

- розробляти сценарії економічних процесів сталого розвитку країни та ухвалювати управлінські рішення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Необхідні навички для вивчення дисципліни: володіння текстовими редакторами, вміння розраховувати та пояснювати основні статистичні показники (величини порівняння, величини динаміки, середні величини), необхідні навички самостійної пошукової роботи в мережі Інтернет.

Основною передумовою вивчення навчальної дисципліни є вивчення дисциплін «Статистика», «Економіка підприємства», «Макроекономіка», «Глобальна економіка», а також:

Комп'ютерне моделювання	Ефективні методи вивчення складних систем. Реалізація абстрактної моделі деякої системи. Комп'ютерні моделі як інструмент математичного моделювання і їх застосування у вирішенні практичних задач.
Політологія	Політичні інститути та їх побудова. Політична свідомість і культура. Права, свободи та обов'язки громадян. Політичні процеси. Глобальні проблеми.
Безпека життєдіяльності	Структура системи життєдіяльності та індикатори загального розвитку людства. Небезпеки та наслідки їх прояву в умовах виробничої і побутової діяльності. Надзвичайні ситуації та їх вплив на життєдіяльність. Основи державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. Підвищення стійкості діяльності промислових об'єктів в умовах надзвичайних ситуацій.
Економіка і організація виробництва	Підприємство в системі ринкових відносин. Технологічна та організаційна підготовка виробництва.

Дисципліну тісно пов'язано з навчальною дисципліною «Наукова робота за темою магістерської дисертації» оскільки спрямовано на вироблення навичок системного підходу до вивчення й вирішення завдань сталого розвитку, а також здатності правильно оцінювати локальні та віддалені наслідки ухвалюваних рішень щодо прямих і опосередкованих впливів діяльності людини на довкілля. Компетенції, отримані студентами в процесі вивчення цієї дисципліни застосовуються ними під час виконання магістерської дисертації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Актуальні проблеми сталого розвитку суспільства;

Тема 2. Аналіз даних сталого розвитку;

Тема 3. Моделювання й оцінювання сталості розвитку суспільства;

Тема 4. Управлінські аспекти сталого розвитку.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Войтко С. В. Ризик-менеджмент сталого розвитку енергетики: інформаційна підтримка прийняття рішень : навч. посібн. / Н. В. Караєва, С. В. Войтко, Л. В. Сорокіна. К. : Альфа Реклама, 2013. 308 с.
2. Войтко С. В. Управління розвитком наукомістких виробництв : монографія / С. В. Войтко // – К.: ВПІ «Політехніка», 2012. – 280 с.
3. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. О.Ю. Кононенко. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с. URL: http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/posibnik_Kononenko.pdf
4. Сталий розвиток суспільства. Навчальний посібник - Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник. авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серєда, Т. Тимочко. 2 вид. К.; 2011. URL: <http://sd4ua.org/stalyj-rozvytok-suspilstva-navchalnyj-posibnyk-stalyj-rozvytok-suspilstva-navchalnyj-posibnyk-avt-a-sadovenko-l-maslovska-v-sereda-t-tymochko-2-vyd-k-2011-392-s/>
5. Сталий розвиток. Короткий термінологічний словник для магістрів усіх напрямів підготовки [Текст] / Уклад.: М. З. Згуровський, Г. О. Статюха, І. М. Джигирей. – К.: НТУУ "КПІ", 2008. – 52 с. (НТБ ім. Г.І. Денисенка)

Додаткова література (факультативно / ознайомлення)

6. Sustainable development analysis: global and region contexts / International Council for Science etc., scientific adviser M. Zgurovsky. – К. : NTUU “KPI”, 2014. - Part 1. Global analysis of quality and security of life (2013). - 168 p.
7. Zgurovsky M., Gavrysh O., Solntsev S., Kukharuk A., Skorobogatova N. Selection of indicators for the scenario modeling of the progressive countries' economic development. Problems and Perspectives in Management. 18(2). pp. 441-452.
8. Аналіз соціально-економічних процесів розвитку суспільства, заснованого на знаннях / наук. кер. проекту М. З. Згуровський. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 26 с. – Бібліогр.: с. 26.
9. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти: монографія / Міжнар. рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. – К. : НТУУ «КПІ», 2013. – Ч. 1. Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей (2011 – 2012). – 328 с. – Бібліогр.: с. 145 – 150.
10. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти: моногр. / Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М. З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – Ч. 1. Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей. – 252 с. – Бібліогр.: с. 106 – 112.
11. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти: У 2 ч. / Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М. З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку. – 216 с. – Бібліогр.: с. 150 – 155.і
12. Аналіз сталого розвитку – глобальний і регіональний контексти: У 2 ч. / Міжнар. рада з науки (ICSU) [та ін.]; наук. кер. М. З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – Ч. 1. Глобальний аналіз якості та безпеки життя людей. – 280 с. – Бібліогр.: с.122–125.
13. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти: монографія / Міжнар. рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2013). – 172 с. – Бібліогр. : с. 168 – 170.
14. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти: монографія / Міжнар. рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2011 – 2012). – 232 с.
15. Згуровский М. З. Глобальное моделирование процессов устойчивого развития в контексте качества и безопасности жизни людей (2005-2007/2008 годы) / М. З. Згуровский, А. Д. Гвишиани. – К.: Издательство «Политехника», 2008. – 331с.

Інформаційні ресурси

Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку: сайт. <http://wdc.org.ua>

Платформа знань з питань сталого розвитку [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://sustainabledevelopment.un.org/>

Майбутнє, якого ми прагнемо (підсумковий документ "Rio + 20") [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://daccess-dds-ny.un.org>

Звіт про глобальний сталий розвиток [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://sustainabledevelopment.un.org/globalreport.html>

7 мільярдів акцій - глобальний рух для всього людства [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.unfpa.org/world-7-billion>

Методологія побудови комбінованих показників [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.oecd.org/std/42495745.pdf>

Барометр конфлікту [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/pdf/ConflictBarometer_2016.pdf

Стокгольмський міжнародний інститут досліджень миру : офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://www.sipri.org/>

Інститут міжнародних досліджень Мідлбері в Монтерей : офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.nonproliferation.org/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 18 годин лекцій та 18 годин семінарських занять, а також виконання модульної контрольної роботи, яка складається з чотирьох частин за темами навчальної дисципліни тривалістю 0,5 акад. год. кожна.

Семінарські заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття студентами умінь і досвіду оперувати сучасними поняттями в галузі сталого розвитку, які необхідні для правильного сприйняття напряму руху суспільного прогресу та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому, під керівництвом викладача шляхом підготовки та обговорення відповідно сформульованих питань семінарських

занять. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується дев'ять семінарських занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу та залік).

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1	Навички аналізу понятійно-категоріального апарату	Презентація лекційного матеріалу, самостійна пошукова робота, дискусія	Вирішення кейсів	Тиждень 2
2	Навички збору та обробки даних щодо розвитку країн світу різної природи	Презентація лекційного матеріалу, самостійна пошукова робота (робота із відкритими базами даних, наприклад World Bank Database)	Вирішення кейсів	Тиждень 4
3	Формування системи показників для оцінювання економічного виміру сталого розвитку країн світу	Презентація лекційного матеріалу, самостійна робота з виявлення взаємозалежностей між показниками попередньо створеного набору даних	Тематичне завдання	Тиждень 6
4	Знання методології економічного аналізу сталого розвитку підприємств, галузей, регіонів, країн світу	Презентація лекційного матеріалу, самостійна пошукова робота (вивчення наукових статей, перегляд тематичних відеоматеріалів)	Тематичне завдання	Тиждень 8
5	Вивчення методів сценарного моделювання сталого розвитку країн світу	Презентація лекційного матеріалу, Самостійна пошукова робота	Тематичне завдання	Тиждень 12
6	Розробка сценарію економічних процесів забезпечення сталого розвитку країн світу	Вивчення лекційного матеріалу, самостійна пошукова та аналітична робота	Тематичне завдання	Тиждень 16

Термін виконання (тиждень)	Назви розділів і тем
Тема 1. Актуальні проблеми сталого розвитку суспільства	
1	Лекція 1. Зміст та проблематика концепції сталого розвитку.
2	Практичне заняття 1. Компоненти та загрози сталого розвитку.
Тема 2. Аналіз даних сталого розвитку	
3	Лекція 2. Система індикаторів сталого розвитку
4	Семінарське заняття 2. Формування переліку показників економічного виміру сталого розвитку країн світу. Модульна контрольна робота. Частина 1.
5	Лекція 3. Числові розрахунки індикаторів, категорій політики, індексів вимірів сталого розвитку
6	Практичне заняття 3. Виявлення залежностей між показниками та чинниками сталого розвитку економічних систем.
7	Лекція 4. Методика аналізу економічних процесів розвитку країн світу.
8	Семінарське заняття 4. Формування логіко-структурної схеми індикаторів сталого розвитку країн світу. Модульна контрольна робота. Частина 2.
Тема 3. Моделювання й оцінювання сталості розвитку суспільства	
9	Лекція 5. Методи моделювання й оцінювання сталого розвитку суспільства.
10	Семінарське заняття 5. Вибір методів для оцінювання та моделювання сталого розвитку обраних країн світу.

Термін виконання (тиждень)	Назви розділів і тем
11	Лекція 6. Формування індексу економічного виміру сталого розвитку
12	Семінарське заняття 6. Індекс економічного виміру сталого розвитку для обраних країн світу. Модульна контрольна робота. Частина 3.
	Лекція 7. Моделювання економічної компоненти сталого розвитку.
	Семінарське заняття 7. Розробка сценарію економічного виміру сталого розвитку обраних країн світу.
Тема 4. Управлінські аспекти сталого розвитку	
15	Лекція 8. Досягнення цілей сталого розвитку країнами світу.
16	Семінарське заняття 8. Ухвалення рішень щодо резервів забезпечення сталого розвитку країн світу. Модульна контрольна робота. Частина 4.
17	Лекція 9. Засади використання економічного виміру сталого розвитку в контексті якості та безпеки життя Людини
18	Семінарське заняття 9. Підведення підсумків, формування кінцевого рейтингу успішності.

Таблиця. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
Основи сталого розвитку суспільства (ЗО 2):		
ЗК 2: Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.	Лекції, практичні заняття, написання модульної контрольної роботи, розв'язання конкретних господарських ситуацій (у т.ч. кейс-завдання), дискусії, презентації по кращим практикам іноземних та вітчизняних компаній	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає: аналітичні приклади, кейс-завдання, модульна контрольна робота, презентації, підсумковий залік
ЗК 8: Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	Лекції, практичні заняття, написання модульної контрольної роботи, розв'язання конкретних господарських ситуацій (у т.ч. кейс-завдання), дискусії, презентації по кращим практикам іноземних та вітчизняних компаній	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає: аналітичні приклади, кейс-завдання, модульна контрольна робота, презентації, підсумковий залік

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до семінарських занять, зокрема підготування тематичних завдань у вказаний викладачем термін, підготування до модульної контрольної роботи.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;
- тематичні завдання виконуються дистанційно, зберігаються на google-диск та захищаються особисто на наступному відвіданому занятті.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання студентів та моніторингу виконання студентом вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг	≥ 10 балів	≥ 30 балів

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Передбачено можливість проведення лекційних та практичних занять англійською мовою, що сприятиме оволодінню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статті, оформлення курсової роботи як наукової роботи для участі у конкурсі студентських наукових робіт (за тематикою навчальної дисципліни)	3 бали	Порушення термінів виконання тематичних завдань (за кожну роботу)	-1 бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	3 бали	Порушення термінів виконання тематичного завдання	-1 бал

Підготування до семінарських занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестровий контроль проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі семінарів, доповідання, підготування тематичних завдань, МКР.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Семестровий контроль: залік

Якщо семестровий рейтинг більше 60 балів студент може не виходити на залікову контрольну роботу, а отримати оцінку «автоматом».

Модульна контрольна робота. Кожна з чотирьох частин модульної контрольної роботи містить п'ять комплексних питань тестового, розрахункового або відкритого (питання, яке вимагає розгорнутої текстової відповіді) типу, які оцінюються в один бал. За правильну відповідь на питання студент отримує 1 бал, неправильну – 0 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Виступи та участь у обговореннях у межах семінарських занять; звітування з тематичних завдань	80%	5; 10	8	80*
2.	Модульна контрольна робота	20%	20	1	20
	Разом				100

*Вагові 80 балів охоплюють

Перший компонент – участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 5 балів, малоактивна участь, некоректні запитання та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу в семінарі до 3-5 балів.

Другий компонент – підготування і представлення чотирьох тематичних завдань, які оцінюються по 10 балів: «відмінно», творче розкриття завдання, вільне володіння матеріалом – 10 балів; «добре», глибоке розкриття завдання – 9 балів; «задовільно», обґрунтоване розкриття завдання – 6 балів.

Для отримання заліку з навчальної дисципліни «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Письмова залікова контрольна робота, білети якої містять чотири питання теоретичного, системного і розрахунково-аналітичного характеру за кожною з чотирьох тем навчальної дисципліни, виконується протягом 2 академічних годин. Кожне питання оцінюється в 25 балів: «відмінно», творче, системне і повне розкриття питання, вільне володіння матеріалом – 24-25 балів; «дуже добре», розкриття питання, вільне володіння матеріалом – 21-23 балів; «добре», достатнє розкриття питання, володіння матеріалом – 19-20 балів; «задовільно», обґрунтоване розкриття питання, неповне володіння матеріалом – 17-18 балів; «достатньо», часткове розкриття питання – 15-16 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
- 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);
- 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів спеціалістів з фінансового аналізу).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

завідувач кафедри міжнародної економіки, докт. екон. наук, професор,

Войтко Сергій Васильович

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Кухарук Анна Дмитрівна

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Скоробогатова Наталя Євгенівна

доцент кафедри математичних методів системного аналізу, канд. техн. наук, доцент,

Джигирей Ірина Миколаївна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 7 від 19.01.2021)

Ухвалено навчально-методичною комісією ФММ (протокол № 5 від 19.01.2021)

Ухвалено кафедрою математичних методів системного аналізу (протокол № 9 від 10.02.2021)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 6 від 25.02.2021)